

ZENEMŰTÁRUNK KORSZERŰSÍTÉSE JAPÁN KORMÁNYSEGÉLYBŐL

A NEMZETI KÖNYVTÁR ZENEMŰTÁRA idén ünnepli önálló gyűjteménnyé alakulásának 80. évfordulóját. Az alkalomhoz méltó megemlékezés 2004. május 11-én új, a legmodernebb eszközökkel felszerelt hangstúdió átadásával vált igazán jelentőssé. A hangdokumentumok gazdagsága, az ismerethordozók sokszínűsége a gyűjteményt a legnagyobb nemzetközi érdeklődéssel kísért zenei gyűjteménnyé teszi. A zenei kéziratok, kottakiadványok mellett a hangarchívum gyűjti és gondozza a magyar hanglemezkiadások történeti hagyatékát. Kutatónak és könyvtári munkatársnak egyaránt gondot jelentett, hogy a hazai és nemzetközi tekintetben egyaránt páratlan dokumentumegyüttest gondozó gyűjteményben évek óta szünetelt a hangzószerelés. A korszerűtlenné vált, meghibásodott stúdióberendezést a könyvtár sem felújítani, sem javíttatni nem tudta.

A japán kormány ajándéka, az új stúdió, amelyet május 11-én avattunk, így új fejezetet indíthat a gyűjtemény életében, hiszen a különböző hanghordozók lejátszására alkalmas technika felbecsülhetetlen értékű segítséget biztosít a hanganyag feldolgozásához, kutatásához és az állomány védelméhez. A japán kormány nemzetközi támogató programját (Japan International Cooperation System) 1989 áprilisában indította el. A támogatást és technikai együttműködést igen széles területen, kormánysegély formájában kínálták a fejlődő országoknak. Egyes országokban a termelés hatékonyságának növeléséhez nyújtottak segítséget, másutt szakmai tanácsokkal segítettek a gazdasági nehézségekkel küszködő, esetleg fizetésektelenné vált országokat.

2001-ben örömmel olvastuk a japán kormány e programjában meghirdetett Cultural Grant Aid elnevezésű pályázati kiírását, amelynek célja az érintett országok kultúrájának és oktatásának támogatásán keresztül a nemzetközi kulturális kapcsolatok erősítése volt. A Zeneműtár zenei stúdiójának korszerűsítésére nyújtottunk be pályázatot, amelynek kézhezvétele után a japán követség közreműködésével alapos vizsgálódás következett: a könyvtár és a tár működésére, tevékenységére, céljaira, a stúdió működtetésére vonatkozóan számtalan kiegészítő információra tartottak igényt. Időközben két japán hangmérnök három napra „beköltözött” a Zeneműtárba, hogy a pályázatban felsorolt technikai eszközök használhatóságát, hatékonyságát, működtetésük anyagi és fizikai feltételeit megvizsgálják.

A pályázat sikeres volt, így Zeneműtárunk elnyerte a 2002. évi japán kulturális kormánysegélyt. A Zeneműtár hangstúdióját, olvasótermét és munkaszobáit a legmodernebb felvevő és másoló rendszerrel szerelték fel közel 45 millió yen értékben. A zenei dokumentumok meghallgatására az olvasóteremben kutatóhelyeket, a szobákban feldolgozó egységeket alakítottak ki, a zenei stúdió korszerű felszerelést kapott. A Studio Recording and Copying System a keverőpulton kívül különböző (hang)felvevő, -regisztráló, -lejátszó készülékekből áll, közöttük régi anyagaink átjátszására alkalmas eszközök vannak. Hangszórók, kábelek és más kellékek egészítik ki a felszerelést. Az Audio Library System 24 egység, amelyből 12 az olvasóterembe, 12 pedig a galérián található hangszigetelt stúdióba és a Zeneműtár szobáiba került, a hanganyag feldolgozását szolgálva. E rendszerhez kapcsolók, kábelrendszer, állványok és 24 sztereó fejhallgató csatlakozik. A Recording System a közgyűjteményekben ritka, értékes eszközökből áll. A hordozható keverőpult, négy igen drága mikrofon, állványok, hordozható tornyok lehetővé teszik, hogy kitűnő minőségű hangversenyfelvételeket készítsünk és a különböző helyszínek hangosítását megoldjuk.

A berendezések szállítását a japán kormány biztosította, a felszerelést japán szakemberek végezték. A könyvtár vállalta, hogy a Zeneműtárban biztosítja a működés feltételeit. A Magyar Köztársaság Kormánya és a Japán Kormány között az Országos Széchényi Könyvtár felvevő berendezéssel való ellátása tárgyában történő levélváltás kihirdetése a 20/2003. (II. 20.) Kormányrendeletben történt meg.

A könyvtárban a stúdió megnyitásán megjelent Terojusi Inogawa, Japán magyarországi nagykövete és Koncz Erika, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának helyettes államtitkára. A vendégeket Monok István főigazgató köszöntötte, a pályázatot Somogyi Pálné fősztályvezető ismertette. Ezt követően Szőnyiné Szerző Katalin, a Zeneműtár vezetője bemutatta a nyolcvanéves gyűjtemény anyagából rendezett alkalmi kiállítást. A résztvevők Kiszely Deborah zongorajátékát hallgatták, majd megtekintették és kipróbálták az új hangstúdió berendezéseit.

SOMOGYI MÁRIA *cika@oszk.hu*

Bár Stifter írói pályája még a Kiegyezés előttre tehető, a századforduló osztrák irodalmára azonban így is igen nagy hatással volt. Első művei, melyek kiadója Gustav Heckenast volt, Pesten jelentek meg magyarul és németül egyaránt. (*Der Nachsommer. Erzählung.* Pest. 1865.) OSZK. 326.235